

BOUCHRA KHALILI

Entre cercles i constel·lacions

«Per on comencem? Comencem explicant una història? Amb la imatge de la història, o amb el que en queda?», pregunta una veu femenina en els primers minuts de *Twenty-Two Hours* (2018), la pel·lícula en la qual Bouchra Khalili explora un tema recurrent en la seva obra: què significa el fet de ser testimoni. Els processos d'escriptura de la història, en especial quan impliquen narratives silenciades, no documentades o invisibilitzades, depenen principalment d'actes de testimoniatge, actes encaminats a fer-se visible un mateix, així com allò que explica. Qui és testimoni de la història? Qui es pot arrogar aquesta funció? Aquesta extraordinària investigació defineix la pràctica interdisciplinària de Bouchra Khalili, en què el llenguatge i la parla –elements fundacionals de les tradicions i els relats orals– esdevenen eines crucials per a la producció de la història en la seva formulació postcolonial.

La transmissió de les pràctiques comunals, la sonoritat de les paraules –compartides, interpretades i escoltades– i els sentiments i les reivindicacions que posen de manifest, tenen un impacte sostingut en la configuració de l'espai públic, però també en la inclusió de les subjectivitats individuals i col·lectives dins l'esfera pública. Al-Halqa –literalment «el cercle» o «l'assemblea»– constitueix una forma secular d'aplec en què l'aspecte ritual conflueix amb la sociopolítica. També és una encertada metàfora de la pràctica de Khalili: una experiència performativa que combina narratives de múltiples capes i gèneres, expressades en diverses llengües i dialectes, que transmeten la memòria d'una comunitat a una altra, de la col·lectivitat a l'individu, i representen alhora el passat i el present.

Entre cercles i constel·lacions reuneix projectes que Khalili ha realitzat durant l'última dècada, entre els quals hi ha pel·lícules, vídeos, instal·lacions, fotografies, objectes i material documental; s'obre amb *The Tempest Society* (2017) i es tanca amb *The Circle* (2023), dues obres que s'inspiren en el llegat del Moviment de Treballadors Àrabs i els seus grups de teatre a la França dels anys setanta. L'exposició està concebuda com una constel·lació en què les obres s'interconnecten a través de reflexions compartides sobre la pertinença, servint-se també de figures històriques clau que apareixen i reapareixen en el treball de l'artista com espectres persistents.

«¿Por dónde empezamos? ¿Empezamos contando una historia? ¿Con la imagen de la historia o lo que queda de ella?», pregunta una voz femenina en los primeros minutos de *Twenty-Two Hours* (2018), la película en la que Bouchra Khalili explora un tema recurrente en su obra: el significado de ser testigo. Los procesos de escritura de la historia, en especial cuando implican narrativas silenciadas, no documentadas o invisibilizadas, dependen principalmente de la figura del testigo, cuyos actos están encaminados a hacerse visible a sí mismo y también aquello que cuenta. ¿Quiénes son los testigos de la historia? ¿Quién puede arrogarse esa función? Esta extraordinaria investigación define la práctica interdisciplinar de Bouchra Khalili, en la que el lenguaje y el habla –elementos fundacionales de las tradiciones y relatos orales– devienen herramientas cruciales para la producción de la historia en su formulación poscolonial.

La transmisión de prácticas comunales, la sonoridad de las palabras –compartidas, interpretadas y escuchadas– y los sentimientos y reivindicaciones que manifiestan, tienen un impacto sostenido en la configuración del espacio público, pero también en la inclusión de las subjetividades individuales y colectivas dentro de la esfera pública. Al-Halqa –literalmente «el círculo» o «la asamblea»– constituye una forma secular de reunión en la que lo ritual se entremezcla con lo sociopolítico. Es también una acertada metáfora de la práctica de Khalili: una experiencia performativa que combina narrativas de múltiples capas y géneros, expresadas en varias lenguas y dialectos, que transmiten la memoria de una comunidad a otra, de la colectividad al individuo, y que representan el pasado y el presente simultáneamente.

Entre círculos y constelaciones reúne proyectos que Khalili ha realizado durante la última década, entre los que se cuentan películas, vídeos, instalaciones, fotografías, objetos y material documental; se abre con *The Tempest Society* (2017) y se cierra con *The Circle* (2023), dos obras que se inspiran en el legado del Movimiento de Trabajadores Árabes y sus grupos de teatro en la Francia de los años setenta. La exposición está concebida como una constelación en la que las obras se interconectan a través de reflexiones compartidas sobre la pertenencia, sirviéndose también de figuras históricas clave que aparecen y reaparecen en el trabajo de la artista como persistentes espectros.

“So, how do we start? Do we start with the story, with the image of the story or with what remains of them?” asks a female voice in the first minutes of *Twenty-Two Hours* (2018), the film in which Bouchra Khalili explores a consistent query about what it means to be a witness. Processes of writing history, particularly when involving untold, unarchived or invisibilised narratives, depend primarily on acts of witnessing, acts aiming to render oneself and one’s story visible. Who is a witness? Who can claim that agency? This daunting inquiry has come to define Bouchra Khalili’s interdisciplinary practice, in which language and speech, foundational to oral traditions and storytelling, become crucial tools to the production of history in its postcolonial formulation.

The transmission of communal practices, the sonority of the words – shared, interpreted and listened – and the sentiments and the claims they manifested, have a sustained implication in the constitution of the public space, but also in the inclusion of individual and collective subjectivities in the public sphere. Al-Halqa, literally “the circle” or “the assembly”, constitutes a centuries-old gathering, where the ritual and the socio-political merge. A poignant metaphor for Khalili’s practice, namely, a performative experience combining multi-layered narratives and genres, delivered in several languages and dialects, passing on the memory from community to community, from the collective to the individual, representing past and present at once.

Between Circles and Constellations brings together projects from the last decade of Khalili’s oeuvre, including film, video, installation, photography, objects and prints. Bookended by *The Tempest Society* (2017) and *The Circle* (2023), two works that take inspiration from the legacy of the Movement of Arab Workers and their theatre groups in France in the 1970s. The exhibition itself is conceived as a constellation in which works are interconnected through their shared reflections on belonging, as well as through key historic figures who reappear throughout the artist’s works as haunting ghosts.

#BouchraKhaliliMACBA

Audios disponibles a l'app del MACBA. Descarrega-la gratuïtament en iOS o Android.

Audios disponibles en la app del MACBA. Descàrgala gratuïtament en iOS o Android.

Audio is available on the MACBA app. Download it for free on iOS and/or Android.

Si necessites el full de sala, descarrega'l aquí. Si necesitas la hoja de sala, descárgala aquí. Download an exhibition brochure here. La feuille de salle, si vous en avez besoin, peut se télécharger ici.

Coproduïda amb: / Coproducida con: / Co-produced with:

BOUCHRA KHALILI

Entre cercles i constel·lacions

«Per on comencem? Comencem explicant una història? Amb la imatge de la història, o amb el que en queda?», pregunta una veu femenina en els primers minuts de *Twenty-Two Hours* (2018), la pel·lícula en la qual Bouchra Khalili explora un tema recurrent en la seva obra: què significa el fet de ser testimoni. Els processos d'escriptura de la història, en especial quan impliquen narratives silenciades, no documentades o invisibilitzades, depenen principalment d'actes de testimoniatge, actes encaminats a fer-se visible un mateix, així com allò que explica. Qui és testimoni de la història? Qui es pot arrogar aquesta funció? Aquesta extraordinària investigació defineix la pràctica interdisciplinària de Bouchra Khalili, en què el llenguatge i la parla –elements fundacionals de les tradicions i els relats orals– esdevenen eines crucials per a la producció de la història en la seva formulació postcolonial.

La transmissió de les pràctiques comunals, la sonoritat de les paraules –compartides, interpretades i escoltades– i els sentiments i les reivindicacions que posen de manifest, tenen un impacte sostingut en la configuració de l'espai públic, però també en la inclusió de les subjectivitats individuals i col·lectives dins l'esfera pública. Al-Halqa –literalment «el cercle» o «l'assemblea»– constitueix una forma secular d'aplec en què l'aspecte ritual conflueix amb la sociopolítica. També és una encertada metàfora de la pràctica de Khalili: una experiència performativa que combina narratives de múltiples capes i gèneres, expressades en diverses llengües i dialectes, que transmeten la memòria d'una comunitat a una altra, de la col·lectivitat a l'individu, i representen alhora el passat i el present.

Entre cercles i constel·lacions reuneix projectes que Khalili ha realitzat durant l'última dècada, entre els quals hi ha pel·lícules, vídeos, instal·lacions, fotografies, objectes i material documental; s'obre amb *The Tempest Society* (2017) i es tanca amb *The Circle* (2023), dues obres que s'inspiren en el llegat del Moviment de Treballadors Àrabs i els seus grups de teatre a la França dels anys setanta. L'exposició està concebuda com una constel·lació en què les obres s'interconnecten a través de reflexions compartides sobre la pertinença, servint-se també de figures històriques clau que apareixen i reapareixen en el treball de l'artista com espectres persistents.

«¿Por dónde empezamos? ¿Empezamos contando una historia? ¿Con la imagen de la historia o lo que queda de ella?», pregunta una voz femenina en los primeros minutos de *Twenty-Two Hours* (2018), la película en la que Bouchra Khalili explora un tema recurrente en su obra: el significado de ser testigo. Los procesos de escritura de la historia, en especial cuando implican narrativas silenciadas, no documentadas o invisibilizadas, dependen principalmente de la figura del testigo, cuyos actos están encaminados a hacerse visible a sí mismo y también aquello que cuenta. ¿Quiénes son los testigos de la historia? ¿Quién puede arrogarse esa función? Esta extraordinaria investigación define la práctica interdisciplinar de Bouchra Khalili, en la que el lenguaje y el habla –elementos fundacionales de las tradiciones y relatos orales– devienen herramientas cruciales para la producción de la historia en su formulación poscolonial.

La transmisión de prácticas comunales, la sonoridad de las palabras –compartidas, interpretadas y escuchadas– y los sentimientos y reivindicaciones que manifiestan, tienen un impacto sostenido en la configuración del espacio público, pero también en la inclusión de las subjetividades individuales y colectivas dentro de la esfera pública. Al-Halqa –literalmente «el círculo» o «la asamblea»– constituye una forma secular de reunión en la que lo ritual se entremezcla con lo sociopolítico. Es también una acertada metáfora de la práctica de Khalili: una experiencia performativa que combina narrativas de múltiples capas y géneros, expresadas en varias lenguas y dialectos, que transmiten la memoria de una comunidad a otra, de la colectividad al individuo, y que representan el pasado y el presente simultáneamente.

Entre círculos y constelaciones reúne proyectos que Khalili ha realizado durante la última década, entre los que se cuentan películas, vídeos, instalaciones, fotografías, objetos y material documental; se abre con *The Tempest Society* (2017) y se cierra con *The Circle* (2023), dos obras que se inspiran en el legado del Movimiento de Trabajadores Árabes y sus grupos de teatro en la Francia de los años setenta. La exposición está concebida como una constelación en la que las obras se interconectan a través de reflexiones compartidas sobre la pertenencia, sirviéndose también de figuras históricas clave que aparecen y reaparecen en el trabajo de la artista como persistentes espectros.

'So, how do we start? Do we start with the story, with the image of the story or with what remains of them?' asks a female voice in the first minutes of *Twenty-Two Hours* (2018), the film in which Bouchra Khalili explores a consistent query about what it means to be a witness. Processes of writing history, particularly when involving untold, unarchived or invisibilised narratives, depend primarily on acts of witnessing, acts aiming to render oneself and one's story visible. Who is a witness? Who can claim that agency? This daunting inquiry has come to define Bouchra Khalili's interdisciplinary practice, in which language and speech, foundational to oral traditions and storytelling, become crucial tools to the production of history in its postcolonial formulation.

The transmission of communal practices, the sonority of the words – shared, interpreted and listened – and the sentiments and the claims they manifested, have a sustained implication in the constitution of the public space, but also in the inclusion of individual and collective subjectivities in the public sphere. Al-Halqa, literally 'the circle' or 'the assembly', constitutes a centuries-old gathering, where the ritual and the socio-political merge. A poignant metaphor for Khalili's practice, namely, a performative experience combining multi-layered narratives and genres, delivered in several languages and dialects, passing on the memory from community to community, from the collective to the individual, representing past and present at once.

Between Circles and Constellations brings together projects from the last decade of Khalili's oeuvre, including film, video, installation, photography, objects and prints. Bookended by *The Tempest Society* (2017) and *The Circle* (2023), two works that take inspiration from the legacy of the Movement of Arab Workers and their theatre groups in France in the 1970s. The exhibition itself is conceived as a constellation in which works are interconnected through their shared reflections on belonging, as well as through key historic figures who reappear throughout the artist's works as haunting ghosts.

#BouchraKhaliliMACBA

Audios disponibles a l'app del MACBA. Descarrega-la gratuïtament en iOS o Android.

Audios disponibles en la app del MACBA. Descàrgala gratuïtament en iOS o Android.

Audio is available on the MACBA app. Download it for free on iOS and/or Android.

Si necessites el full de sala, descarrega'l aquí.

Si necesitas la hoja de sala, descárgala aquí. Download an exhibition brochure here.

La feuille de salle, si vous en avez besoin, peut se télécharger ici.

Coproduïda amb: / Coproducida con: / Co-produced with:

ESCALA 1:10
Negre vinil negre

366

290

35

10

10

10

35

235

200

195

180

45

65

142